

Protest proti mareniu kontroly v NPR Tichá a Kôprová dolina ŠL TANAPu

Správa TANAPu protestuje proti postupom Štátnych lesov TANAPu voči pracovníkom Správy TANAPu s oprávneniami členov stráže prírody. Štátne lesy TANAPu opakovane a systematicky obmedzujú pracovníkov Správy TANAPu prostredníctvom bezpečnostnej služby Omnis Security Service. Naším pracovníkom nebol umožnený vjazd do uvedených lokalít služobným motorovým vozidlom dňa 10.6.2005 a opakovane 11.6.2005 s odôvodnením, že pešo ako turisti tam môžu ísť ale autom nie.

[12-06-2005] Možnosť vstupovať na cudzie pozemky pri kontrolnej činnosti vyplýva pracovníkom ŠOP SR priamo zo zákona o ochrane prírody a krajiny. Pracovníci Správy TANAPu majú podľa § 79 zákona o ochrane prírody a krajiny oprávnenia člena stráže prírody a sú verejnými činiteľmi. Pri výkone svojej pracovnej činnosti sú vlastníci (správcovia, nájomcovia) pozemkov umožniť vstup na pozemky podľa § 59 zákona. Problematiku vjazdu a státia s motorovými vozidlami do lesov, ktoré sú súčasťou chránených území sa snažili vyriešiť obe ministerstvá vydaním spoločného usmernenia MŽP SR a MP SR ešte v roku 1997, ktoré upozorňuje že pracovníci štátnej ochrany prírody a stráže prírody nepotrebujú výnimku v zmysle zákona o hospodárení v lesoch a môžu vchádzať motorovými vozidlami do lesov chránených území pri plnení služobných povinností. Pri všetkých medzirezortných pripomienkových konaniach pri príprave nových zákonov bolo dohodnuté vzájomné oslobodenie zo zákazov týkajúcich sa vstupu alebo vjazdu pri lesohospodárskej činnosti resp. pri činnosti ochrany prírody a krajiny. Toto oslobodenie pre lesohospodárske činnosti je v zákone o ochrane prírody a krajiny, tak isto je aj v návrhu nového lesného zákona pre činnosti ochrany prírody a krajiny, ktorý je pred podpísaním prezidentom SR a nadobudnutím účinnosti.

Generálny riaditeľ sekcie ochrany prírody a krajiny požiadal ešte 10.6.2005 generálneho riaditeľa lesníckej sekcie MP SR o prijatie okamžitých opatrení aby mohlo byť umožnené pracovníkom ŠOP SR plniť si služobné povinnosti na území TANAPu, riaditeľ Správy TANAPu podal ministrovi pôdohospodárstva SR protest proti mareniu kontroly v NPR Tichá a Kôprová dolina Štátnymi lesmi TANAPu a doporučil doriešenie uvedenej vyhrotenej situácie na úrovni oboch ministerstiev.

glr/kalamita/zasah-147a.jpgglr/kalamita/zasah-147a.jpg

Zásahy v NPR Tichá dolina

Na území Národnej prírodnej rezervácie Tichá dolina začali Štátne lesy TANAPu dňa 4.6.2005 s uvoľňovaním lesných ciest. Dňa 4.6. - 5.6.2005 uvoľňovali lesnú cestu do doliny Krížna a dňa 6.6.2005 začali s uvoľňovaním približovacej cesty do doliny Kôprovica. Porasty č. 147a a 118a, cez ktoré uvedené cesty prechádzajú, **sa nachádzajú v štvrtom a piatom stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a patria do územia európskeho významu Tatry (SKUEV 0307) ustanoveného Výnosom MŽP SR č.3/2004-5.1 zo dňa 14.7.2004. Uvedené územie je navrhnuté v zmysle zonácie TANAPu do zóny A, kde biotopy predstavujú jadro nadregionálneho biocentra európskeho významu s maximálnou koncentráciou druhov a biotopov podľa NATURA 2000. Všetky ekosystémy je potrebné ponechať bez ľudského zásahu, vrátane lesných ekosystémov, ktorých drevinové zloženie bolo narušené vonkajšími stresovými faktormi (vetrové, hmyzové, snehové, námrazové a iné kalamity lesných porastov).**

Na osobnom stretnutí pracovníci ŠL TANAPu odôvodňovali zásah tým, že konali na základe **zápisnice Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Poprade** z protipožiarnej kontroly zo dňa 18.5.2005. **Uvedený dokument našej organizácii nebol doručený ani poskytnutý k nahľadnutiu.** Správa TANAPu preto požiadala Štátne lesy TANAPu v Tatranskej Lomnici listom zo dňa 6.6.2005 v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám na základe akých právnych predpisov boli vykonané uvedené zásahy v národnej prírodnej rezervácii Tichá dolina v lokalitách Krížna dolina a Kôprovica. Taktiež bolo požiadané Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Poprade o poskytnutie informácie na základe akej skutočnosti bolo ŠL TANAPu nariadené vykonať spriechnodenie cestnej siete v NPR Tichá dolina spôsobom, aký bol zistený v teréne (spresnenie rozsahu a lokalizácie zásahov) a informáciu akým spôsobom sú riešené lokality s veľkou návštevnosťou a teda vysokým rizikom vzniku požiarov ako je okolie Cesty slobody a okolie intravilánov.

Správa TANAPu súhlasila s uvoľnením a sprejazdnením lesných ciest v šírke telesa cesty, čím by bol zabezpečený prístup požiarnej techniky do porastov v prípade požiaru. V dňoch 4.6 - 6.6.2005 pracovníci Správy TANAPu zistili, že cesty v uvedených lokalitách boli uvoľňované za pomoci dvoch harvestorov. Tieto ťažké mechanizmy sa pohybovali zväčša po telese cesty s tým, že pracovníkom s motorovou pilou boli prepíľované, následne harvestormi vyťahované, odvetvené a priamo na mieste zmanipulované celé kmene. Týmto postupom došlo k uvoľneniu a sprejazdneniu telesa cesty a spracovaniu kalamitného dreva v šírke miestami až 25 m od okraja cesty. K dnešnému dňu tak bolo vyťažených cca 250m³ dreva. Celkovo bolo uvoľnených cca 700 m lesných ciest. Uvedené uvoľňovanie lesnej dopravnej siete a spracovanie kalamity nebolo nikdy nahlásené alebo prerokované so Správou TANAPu. V uvedených porastoch nebola udelená výnimka zo zakázaných činností (§16) zákona ani udelený súhlas na zásah do biotopov európskeho alebo národného významu (§12) orgánom ochrany prírody.

Zarážajúca je skutočnosť, že nie všetky cesty na území TANAPu v správe ŠL TANAPu sú uvoľnené a sprejazdnené na miestach, kde je potencionálne riziko vzniku požiaru niekoľkonásobne väčšie. V predmetnej lokalite sú nasadené ťažké mechanizmy s veľkým denným výkonom pri spracovaní kalamitnej hmoty, preto **Správa TANAPu požiadala svojim listom zo dňa 6.6.2005 Slovenskú inšpekciu životného prostredia v Košiciach o okamžité pozastavenie ťažieb a prešetrovanie zákonnosti tohto konania na úseku ochrany prírody a krajiny.** Taktiež požiadala o Obvodný úrad životného prostredia v Poprade o okamžité uplatnenie §8 ods.(1) zákona z dôvodu zamedzenia činností, ktorých následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody - preventívne a nápravné opatrenia.

Na miestnom šetrení podnetu LZ VLK týkajúceho sa zásahov v NPR Tichá dolina Slovenskou inšpekciou životného prostredia Košice v budove ŠL TANAPu v Tatranskej Lomnici dňa 8.6.2005 bola vznesená zo strany riaditeľa ŠL TANAPu námietka zo zaujatosti pracovníka Správy TANAPu prítomného na šetrení a na základe požiadavky zástupcu MP SR zástupca Správy TANAPu nebol účastný jednaní. Na základe toho zástupca Správy TANAPu opustil budovu ŠL TANAPu pričom poukázal na marenie resp. sťaženie výkonu štátneho dozoru.

Ústredie Útvary ochrany prírody a krajiny Slovenskej inšpekcie životného prostredia v Bratislave sa listom zo dňa 8.6.2005 obrátilo na Prezídium Hasičského a záchranného zboru Ministerstva vnútra SR v Bratislave so žiadosťou či reálne odstraňovanie stromov vykonávané z dôvodov protipožiarnej ochrany svojim rozsahom ešte zodpovedá požiadavkám na protipožiarnu prevenciu - teda **aký je postačujúci maximálny rozsah odstraňovania stromovej vegetácie od lesných ciest na zabezpečenie príjazdových ciest hasičských jednotiek a či v súčasnosti na území TANAPu hrozí bezprostredné ohrozenie zdravia a života človeka alebo majetku z dôvodu nebezpečenstva vzniku požiaru.**

Stanovisko Správy TANAP k Projektu protipožiarnej ochrany lesa na území Vysokých Tatier po vetrovej kalamite

[10-06-2005] Správa TANAP má k predloženému projektu protipožiarnej ochrany lesa na území Vysokých Tatier po vetrovej kalamite nasledujúce stanovisko:

V predkladanom projekte sa stanovili rizika vzniku požiaru na základe hodnotenia prírodných pomerov, drevinového zloženia a na základe množstva kalamitnej hmoty.

Prítom vôbec sa nezohľadňuje riziko vzniku požiaru z hľadiska socioekonomických podmienok a aktivít.

Predovšetkým stanovenie stupňa rizika vzniku a výskytu požiaru nezohľadňuje lokalizáciu intravilánov v kalamitnej oblasti a všetky riziká súvisiace s intravilánmi, lokalizáciu turistických chodníkov, turistických zariadení, výskyt športových a rekreačných zariadení, kde môžeme očakávať zvýšenú frekvenciu pohybu ľudí a aktivít, ktoré môžu spôsobiť požiar, TEŽ, železničnú a cestnú sieť, lokalizáciu a využitie lesných skladov, na ktorých sa zhromažďujú surové kmene alebo sortimenty, lokalizáciu parkovísk pre ťažobné a vývozné mechanizmy, kde sa počas prevádzky manipuluje s pohonnými hmotami a mazivami.

V biotopoch s priradených 5. stupňom ochrany prírody, kde sa v závislosti od prírodných podmienok stanovili stupne rizika 5 (výskyt požiaru vysoko pravdepodobný) a stupne rizika 4 (podmienky pre vznik rizika veľmi priaznivé) sa odporúča ponechať max. 30 % biomasy a súčasne spojzdrniť všetky dopravné komunikácie a zabezpečiť sprístupnenie a uvoľnenie všetkých vodných tokov.

Správa TANAP v zmysle odborných stanovísk pre udelenie výnimiek stanovila na území so súčasným 5. a 4.

stupňom ochrany prírody, kde sa navrhuje A zóna ponechať 100 % kalamitnej hmoty (biotopy ponechať na samovývoj), na území, kde sa navrhuje B zóna ponechať 30% hmoty a na území, kde sa navrhuje C zóna ponechať 10% hmoty. **V tomto zmysle predkladaný projekt vôbec nezohľadnil stanovené podmienky odbornou**

organizáciou OP. V rámci zabezpečenia prevencie a represie pred možnými požiarimi v územiach s priradeným 5. a

4. stupňom ochrany (ponechané na prirodzený vývoj) Správa TANAP súhlasí, aby sa dopravné komunikácie a turistické chodníky sprístupnili a uvoľnili max. v šírke telesa cesty resp. chodníka a v ich bezprostrednom okolí pokiaľ to bude vyžadovať bezpečnosť a prejazdnosť resp. schodnosť komunikácií a chodníkov. V prípade vodných tokov súhlasíme, aby sa v oblastiach s navrhovaným 5. stupňom ochrany v nevyhnutnej miere sprístupnili vybrané lokality na odber vody, pritom treba využiť hlavne lokality, kde sú vodné toky v tesnej blízkosti ciest a kde nedôjde k poškodeniu brehových biotopov a samotného vodného toku. V rámci zaistenia čerpania vody nesúhlasíme, aby sa budovali technické opatrenia. Treba využiť miesta, kde sú prirodzené prehradenia napr. kalamitným drevom. Z toho hľadiska požadujeme, aby sa v prípade nevyhnutnej potreby vody z vodných tokov na čerpanie používali plávajúce čerpadla.

Z hľadiska zabezpečenia max. prevencie a ochrany pred možnými požiarmi na území s navrhovaným 5. stupňom ochrany prírody v čase zvýšeného až veľkého nebezpečenstva vzniku požiarov navrhujeme zabezpečiť administratívne opatrenia a to zvýšenú kontrolu (protipožiarnu hliadku) aj zo strany profesionálnych strážcov S-TANAPu, príp. zákaz vstupu verejnosti do ohrozených oblastí (časové uzatvorenie turistických chodníkov). Projekt v rámci stanovenia harmonogramu spracovania (prednostne spracovanie z aspektu vzniku požiaru) vôbec nezohľadnil biotopy ÚEV, kde sa navrhuje A zóna s 5. stupňom ochrany. Na týchto lokalitách požadujeme ponechať kalamitné drevo. V rámci protipožiarny ochrany na týchto lokalitách je potrebné zabezpečiť kontrolu protipožiarnymi hliadkami resp. zabezpečiť zákaz vstupu do ohrozených oblastí v čase zvýšeného a veľkého nebezpečenstva vzniku požiarov.

Definované základné lesohospodárske opatrenia (protipožiarny prvky) taktiež nezohľadňuje navrhovanú A zónu s 5. stupňom ochrany. Na týchto lokalitách treba zabezpečiť preventívne administratívne opatrenia v tom zmysle ako sú uvedené vyššie.

Pracovníci Správy TANAPu sa nepodieľali na príprave predkladaného projektu resp. na konzultáciách ohľadom projektu. Z toho hľadiska projekt je jednostranne zameraný na požiadavky ŠL TANAP. Pritom Správa TANAP si v plnom rozsahu uvedomuje opodstatnenosť a potrebu vypracovania tohto projektu, ktorý bude slúžiť jednak ako preventívny nástroj a v prípade vzniku požiaru ako účinný nástroj na zamedzenie ďalšieho poškodenia biotopov TANAPe. **Z toho hľadiska Správa TANAP požaduje, aby sa naše pripomienky zohľadnili a zakomponovali do projektu.** Taktiež pracovníci Správy TANAP ponúkajú aktívnu účasť na riešení problémov súvisiacich s týmto projektom.

V Tatranskej Štrbe dňa 03.06. 2005